geležinė yla mediniu keturkampio formos skersiniame pjūvyje koteliu. Dešinėje pusėje, prie šlaunikaulio, rastas pjautuvas.

Mirusiai moteriai buvo įdėtos ir papildomos įkapės: žiedas paplatinta priekine dalimi ir užkeistais galais bei lankinė segė lenkta kojele. Papildomos įkapės rastos ant medinio 11,3x9,2 cm dydžio, 1,7 cm storio pagrindo, buvusio po dešiniąja galvos puse. Tai lankinė segė plokščia kojele 14,5 cm ilgio, įvija 9,2 cm ilgio, besibaigianti buoželėmis. Segės kojelės paviršius padengtas sidabro plokštele, pakraščiai išdailinti tankiais pusmėnulio formos iškalimais. Viršuje kojelė puošta horizontaliu brūkšniu, nuo jo į apačią – vertikalia „bangelių keterų" iškalimų linija.

1996 m. Pavajuonio-Rėkučių pilkapyne ištirtas pilkapis Nr. 11 yra vienas iš ankstyviausių Rytų Lietuvos pilkapių teritorijoje žinomų pilkapių. Pilkapis datuojamas III a. viduriu.

Vidas Semėnas

Research on the barrow cemetery in Pavajuonis-Rėkučiai, 1996

In 1996 NMŠ proceeded with the research on the disturbed barrows in Pavajuonis-Rėkučiai. In the research of barrow No 11 there was noted a two-row stone circle as well as 2 ditches. The barrow contained 2 primary burials. A study of grave No 1 revealed a child burial with such burial items as 3 neck-rings, amber artifacts, a silver brooch and a buckle with a mounting as well as a knife with a wooden handle. Grave No 2 was registered as a female burial where the buried individual was adorned with a neck-ring, a necklace of multicoloured beads, bracelets, finger rings, an iron awl, a sickle, a finger ring and a crossbow brooch with a silver-plated foot. The barrow dated to the middle of the 3rd century.

Vidas Semėnas

Papiškių pilkapyno tyrinėjimai 1997 metais

1997 m. NM ištyrė vieną apardytą Papiškių pilkapyno (Švenčionių raj., Švenčionėlių s-ja) pilkapį. Pilkapis Nr. 7 smarkiai apardytas: P dalis

iškasinėta duobėmis, čia įrengtas smėlio karjeras. P–Š kryptimi nenukasto sampilo tebuvo 4 m, o V–R kryptimi – 6 m. Pilkapis iki suardymo turėjo būti 12–14 m skersmens.

Pilkapio sampilas buvo apjuostas padriku akmenų vainiku, kuris išliko tik Š ir R pusėje. Vainikas dėtas iš vidutiniškai 15x13x10 cm dydžių akmenų. Tiriamajame pilkapyje rasti 4 kapai: 2 degintiniai ir 2 griautiniai. Visi kapai koncentravosi 9 m^2 plote.

Kapo Nr. 1 degintiniai kaulai atsidengė 10 cm gylyje nuo sampilo paviršiaus. Smulkiai sudegę kaulai buvo paskleisti 50x28 cm dydžio ir 15 cm gylio duobutėje. Įkapių nerasta.

60 cm į P nuo kapo Nr. 1, 1,09 m giliau negu kapas Nr. 1, rastas degintinis kapas Nr. 2. Deginti kaulai buvo paskleisti 36x30 cm dydžio, 17 cm gylio duobutėje. Duobutės PV pakraštyje sudėtos įkapės: pentinis siauraašmenis kirvis, juostinis ietigalis, peilis, sagtis, žalvarinė vielutė su spurgeliu. Kirvis gulėjo viršuje, ašmenimis į P, įmova į viršų, pakreiptas į V. Peilis ir ietigalis buvo po kirvio ašmenimis, o sagtis – po ietigalio smaigaliu.

1,4 m į PR nuo kapo Nr. 1 rastos griautinio kapo Nr. 3 įkapės. Kapo duobės ir dugno kontūrų nepavyko atsekti. Kapo Nr. 3 įkapės buvo 41 cm gylyje nuo sampilo paviršiaus, 54 cm giliau negu kapas Nr. 1. Kapo orientacija pagal pasaulio šalis neaiški, o įkapių – V–R. Ietigalis smaigaliu orientuotas R kryptimi, peiliukas – V kryptimi. 5 cm į PV nuo ietigalio įmovos rasta sagtis. Ietigalio įmovos viduje buvo koto liekanų, o išorėje – audinio atspaudas.

80 cm į P nuo kapo Nr. 3, 60 cm giliau negu kapo Nr. 3 įkapės, rastas griautinis kapas Nr. 4. Jo duobės viršaus, dugno kontūrų nepavyko atsekti. Nenukasta liko tik ŠV kapo Nr. 4 duobės riba. Kapas turėjo būti orientuotas Š, ŠV ar ŠR kryptimi. Iš mirusiojo griaučių teišliko dalis kaukolės ir dilbio kaulų. Kape rastos įkapės: siauraašmenis pentinis kirvis su kotu, kurio išliko mažiau negu pusė, balnelinė antkaklė tordiruotu lankeliu, sidabrinė įvijinė apyrankė plokščiu lankeliu, peiliukas paploto ovalo formos mediniu kotu, 2 įvijiniai žiedai. Prie apyrankės rasta prilipusio audinio.

Archeologinėje praktikoje nedažnai randama medinių įkapių dalių, juo labiau Rytų Lietuvoje, kur pentinių siauraašmenių kirvių dažniausiai aptinkama degintiniuose kapuose. Todėl plačiau apie vieną kapo Nr. 4 įkapę – kirvį. Pentinis siauraašmenis kirvis buvo 17 cm ilgio, pentis apvalinta, 7 cm pločio, šiek tiek paplatinta koto link, ašmenys 6,5 cm pločio. Įmova kiaušinio formos. Pleištas nuo penties truputį platėja ašmenų link, ties įmova 3 cm pločio. Išlikusi medinė koto dalis 15 cm (3 cm išsikišę). Rankoms laikyti skirta koto dalis apvalaus skersinio pjūvio, 3 cm skersmens, išsikišusi dalis – kiaušinio formos, 4x3,5 cm dydžio, galas nusklembtas į apačią, briaunos apvalintos.

Be įkapių, kapuose rasta ir atsitiktinių radinių: antskydis, žiedas (ar įvijinio žiedo dalis), verpstukas. Antskydis rastas 10 cm gylyje, po keliuku. Antskydžio pagrindas 16,2 cm skersmens, 0,15 cm storio, 7 cm aukščio. Antskydžio kūgio cilindras 8 cm skersmens, 1,6–1,7 cm aukščio.

Pilkapis Nr. 7 laidosena ir pilkapio struktūra yra sėliškas. Jis datuojamas VIII–X a.

Vidas Semėnas

Research on the barrow cemetery in Papiškiai, 1997

In 1997 in the barrow cemetery in Papiškiai NMŠ researched disturbed barrow No 7. The barrow was surrounded by a loose stone circle and contained 2 cremation and 2 primary burials. The findings of cremation burial No 2 included an axe with a narrow blade and a blunt end, a sash-like spearhead, a knife, a buckle and a brass wire with a bud-like ornament. In primary burial No 3 the team revealed a spearhead with remains of wood and cloth, a small knife and a buckle. The findings of primary burial No 4 included an axe with a narrow blade and a shaft, a neck-ring, a silver bracelet, 2 finger rings and a knife. In addition, some accidental items were observed: a shield boss, a finger ring and a spindle. The barrow is ascribed to the Selonian ethnic group and dates to the 8th–10th centuries.